

ĎÁBLÍK

Elektronický zpravodaj pro členy a přátele Cally • Číslo 220 • Vychází 24. dubna 2022

Milí čtenáři,

už skoro dva měsíce sledujeme dramatické události, které prožívá Ukrajina. Prakticky všem, včetně autora těchto řádků, se zdálo ještě letos v únoru stěží uvěřitelné, že by dal ruský diktátor rozkaz k napadení sousední země. Zbytečné a neobhajitelné ničení lidských životů, ukrajinských měst a vesnic, kulturních památek i cenných přírodních oblastí pokračuje. Válečné zločiny sledujeme takřka v přímém přenosu. Největší uprchlická vlna od druhé světové války se valí Evropou.

Válka pochopitelně znamená i značnou zátěž pro ukrajinskou přírodu. Devastace životního prostředí spojená s válkou se pochopitelně těžko odhaduje, dokud probíhají boje. Ukrajinci nicméně nedávno odhadli, že škody způsobené kontaminací půdy se vyšplhaly již na 77 milionů dolarů. Mnoho průmyslových objektů a skladů s nebezpečnými látkami se ocitlo v oblastech bojů či přímo pod palbou. A celých 44 % nejcenějších oblastí pro ochranu přírody se nachází ve válečné zóně nebo mimo kontrolu ukrajinských úřadů a nevládních organizací.

Válka však neničí přírodu jen na Ukrajině. Její následky se projeví i v tropických oblastech. Zastavený export slunečnicového oleje z Ukrajiny se projeví nedostatkem olejů na trhu, nárůstem jejich ceny a tlakem na zvýšení produkce. Pěstování palmy olejné vede již nyní k destrukci pralesů v jihovýchodní Asii a jiných tropických oblastech. A právě palmový olej se může stát náhražkou za zablokované dodávky oleje slunečnicového. Amazonský deštný prales čelí zase dalším útokům těžebního průmyslu kvůli chybějícím dodávkám hnojiv z východní Evropy.

Jak už bývá u podobných konfliktů zvykem, obrazy války v médiích časem zevšední a zmizí z prvních stránek novin i večerních televizních zpráv. Solidarita s uprchlíky začne postupně opadávat. Obojí jistě i s přičinlivým přispěním Putinovy páté kolony v naší zemi a dalších evropských státech. I kdyby ale válka skončila relativně brzy a pro Ukrajinu s relativně přijatelným výsledkem, neobejde se tato země bez dlouhodobé finanční, materiální i lidské pomoci. Důsledky Putinova válečného šílenství pak bude svět pociťovat ještě dlouho po skončení bojů.

Válka na Ukrajině a aktuální situace v postsovětském prostoru však ukazují ještě jednu věc. Abychom mohli opravdu účinně chránit přírodu a životní prostředí, potřebujeme nutně kromě míru také svobodu a demokracii. Potřebujeme svobodná média, nezávislé soudy a otevřenou občanskou společnost. Zapomeňme na osvícené diktátory, kteří potřebné změny nařídí shora. Zatímco diktátoři jsou ve světě na vzestupu, počet těch osvícených se limitně blíží nule. Důležitá opatření, která by pomohla vyřešit nebo alespoň zmírnit klimatickou změnu, krizi biodiverzity a další výzvy naší doby, můžeme prosazovat jedině v demokratické společnosti. Může se to zdát zdlouhavé a možná se to nepovede, jinou možnost však nevidím.

Jiří Řehounek

V OBSAHU TAKÉ NAJDETE

Od roku 2014 jsme zaplatili za ruský plyn třikrát víc, než za zateplování a soláry.....	str. 4-5
Již tři tisíce podpisů pro Lipensko.....	str. 8-9
Pozvánky.....	str. 14-23

Českobudějovické trávníky opět rozkvetou

Také v letošním roce se podařilo domluvit s magistrátem plochy pro extenzivní či mozaikové sečení městských trávníků. Jako v minulých letech jde o výsledek práce neformální skupiny občanů, na jejíž činnosti se podílí také Calla. Plánek sečí na vybraných plochách zpracovala jako v minulých letech Lenka Štěrbová.

Fanoušci kvetoucích a bzučících trávníků se mohou těšit jak na dlouhodobě využívané plochy kolem Výstaviště nebo na sídlištích Máj a Vltava. Letošní novinkou by se mohl stát kvetoucí pás napříč sídlištěm Máj, který by propojil Branišovský les a bývalý tankodrom. Calla také opět zaštití botanický a entomologický průzkum kvetoucích trávníků a kontrolních ploch sečených běžným způsobem.

Tak držte palce, ať nám to v Českých Budějovicích i letos pěkně bzučí.

Jiří Řehounek

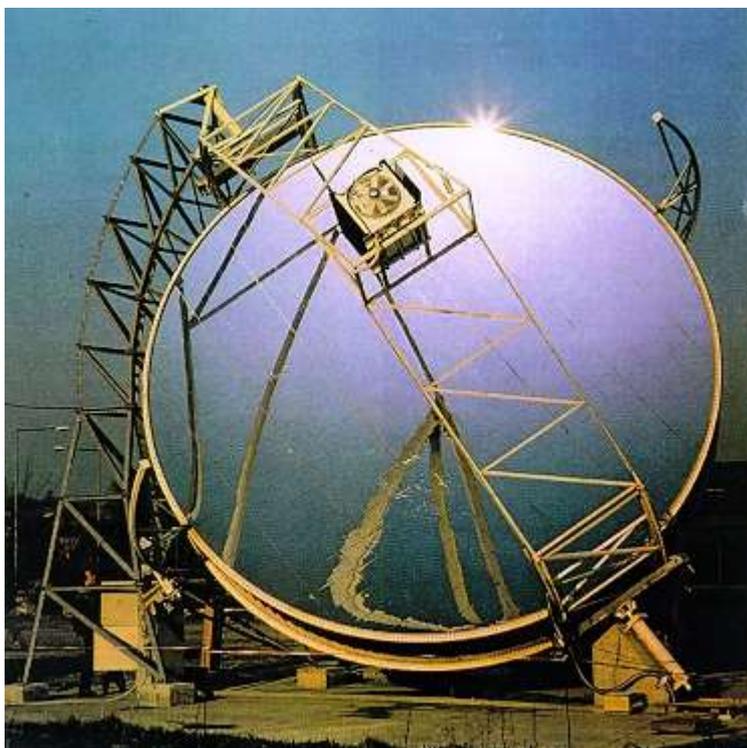
Klimatický panel IPCC žádá rychlý útlum fosilních paliv a násobně vyšší investice do klimatických opatření

Potřebujeme okamžité a výrazné snížení emisí skleníkových plynů ve všech sektorech. S odkazem na modelované trajektorie vedoucí k dosažení cílů Pařížské dohody to říká klimatický panel IPCC. Dnes zveřejněná zpráva o klimatu ukazuje prstem především na fosilní paliva. Jejich spotřebu je nutné okamžitě snížit. S cíli Pařížské dohody není slučitelný ani další rozvoj fosilní infrastruktury, který by vedl k "uzamčení"

budoucího vývoje ve scénářích s vysokým množstvím emisí. Klimatická opatření jsou podle nové zprávy Mezivládního panelu OSN pro změnu klimatu stále významně podfinancovaná. Dosažení klimatických cílů bude vyžadovat několikanásobné zvýšení investic, a to napříč všemi sektory a regiony, které zpráva hodnotila.

Největší potenciál ke snížení emisí v krátkodobém horizontu (do roku 2030) mají podle zprávy tato opatření (v uvedeném pořadí): 1) solární energie, 2) zpomalení destrukce přírodních ekosystémů, 3) větrná energie, 4) sekvestrace uhlíku v zemědělství a 5) obnova ekosystémů a zalesňování.

Vůbec poprvé je součástí zprávy IPCC o zmírňování změny klimatu kapitola věnovaná mitigačním opatřením vycházejícím ze strany poptávky. Sem patří mj. takové

změny socio-kulturních vzorců jako stravovací návyky či přechod na práci bez nutnosti dojíždění. Některá mitigační opatření tohoto typu, např. preference veřejné dopravy či jízdy na kole, přitom ve zprávě figurují jako velmi levná.

„To, co věda v této zprávě předvídá, bude výsledkem naší současné energetické politiky. Jsme na cestě ke globálnímu oteplení o více než dvojnásobek limitu 1,5 stupně, na kterém se státy dohodly v Paříži. Někteří lídři vlád a soukromých společností říkají jednu věc, ale dělají druhou. Jednoduše řečeno, lžou. A dopady budou katastrofální,“ napsal v reakci na vydání nejnovější zprávy IPCC generální tajemník OSN António Guterres.

6. hodnotící zpráva Mezivládního panelu OSN pro změnu klimatu (The Sixth IPCC Assessment Report, AR6) vychází postupně ve čtyřech částech. Po první části věnované Fyzikálním základům (vyšla 9. srpna 2021) a druhé o Dopadech, adaptaci a zranitelnosti (28. února 2022) dnes panel IPCC zveřejnil výstup třetí pracovní skupiny na téma zmírňování změny klimatu. Závěrečná Souhrnná zpráva (Synthesis Report) bude zveřejněna v září 2022.

Radim Tolasz, klimatolog ČHMÚ a zástupce České republiky v IPCC, uvádí: *„Třetí část Šesté hodnotící zprávy IPCC je věnována mitigacím, které zahrnují nejen snižování emisí skleníkových plynů, ale věnují se i jejich propadům. Energetický mix, úspory energií, rozumné a udržitelné hospodaření se zdroji na straně jedné a starost o krajinu a prostředí obecně na straně druhé. V pozadí nezůstávají ani technologie, věda a rozvoj, bez kterých by naše reakce na změnu klimatu byla bezzubá.“*

Taťána Míková z České televize uvádí: *„Zatímco význam termínu adaptace na změnu klimatu je víceméně všem jasný (novým klimatickým podmínkám se musíme přizpůsobit), slovo mitigace je trochu složitější pochopit: ve slovníku najdete zmírnění, snížení a dokonce i utišení bolesti. U změny klimatu ale mitigace bolí ve skutečnosti spíš naši peněženku. Znamenají totiž všechno, co zmírní nebo zpomalí změnu klimatu: ať už si představíte, že nebudeme spalovat fosilní paliva, energii vyrobíme z obnovitelných zdrojů, zavedeme technologie, které se obejdou bez uhlí, ropy nebo plynu, stále mluvíte o mitigaci. A platí to třeba i o uložení CO2 do biomasy nebo do úložišť, ze kterých nemůže utéci do atmosféry.“*

Bedřich Moldan, Centrum pro otázky životního prostředí UK: *„IPCC varuje ve svých zprávách o změně klimatu a jejích důsledcích již od r. 1990, postupně jsou poselství stále naléhavější. Nejinak je tomu i v této poslední zprávě, která s mimořádným důrazem vyzývá k radikálnímu snižování uhlíkové stopy, a to bezodkladně, zásadní změnu je třeba zahájit okamžitě a postupovat rychle.“*

Kateřina Davidová, analytička z Centra pro dopravu a energetiku: *„Zpráva IPCC o mitigacích potvrdila to, co ekologické organizace říkají už léta – že hlavním viníkem klimatické krize jsou fosilní paliva, jejich těžba a spalování. Doufám, že tato zpráva přispěje k tomu, že si to konečně uvědomí i politici, kteří rozhodují o tom, jakým směrem se bude naše energetika, doprava či zemědělství ubírat. Co nejrychlejší přechod z fosilních na obnovitelné zdroje a masivní kampaň na podporu energetických úspor by měly být nyní hlavní prioritou.“*

Michal Broža, vedoucí kanceláře OSN v Česku: *„Přes všechny závazky států a korporací se rozdíl mezi nutným snížením a reálným objemem emisí prohlubuje. Svět se může vyhnout katastrofickému scénáři oteplení jen*

bezodkladným přeměrováním všech dotací a investic z fosilního průmyslu do obnovitelných zdrojů. Podobně důležitou roli bude sehrávat ochrana lesů a ekosystémů i schopnost rozvinuté části světa dostatečně v těchto oblastech podpořit rozvíjející se ekonomiky.”

O IPCC

Mezivládní panel pro změnu klimatu (IPCC) je orgán OSN pro hodnocení vědeckého poznání o změně klimatu. V roce 1988 ho společně založila Světová meteorologická organizace (WMO) a Program OSN pro životní prostředí (UNEP). Cílem činnosti IPCC je poskytovat vládám vědecké informace, které mohou využívat při tvorbě klimatických politik. Výstupy IPCC jsou klíčovými dokumenty pro mezinárodní klimatická vyjednávání. IPCC má v současné době 195 členských států a desítky přidružených organizací. Do práce IPCC se zapojují tisíce vědců a expertů. Přispívají na dobrovolné bázi, vyhodnocují tisíce výzkumných prací, které jsou každoročně publikovány a zpracovávají na jejich základě obsáhlé souhrnné zprávy současného poznání o příčinách, dopadech a budoucích rizicích klimatické změny i jak adaptace a mitigace (zmírňování) mohou snížit tato rizika. Základem hodnotícího procesu IPCC je otevřené a transparentní hodnocení vědeckého poznání ze strany expertů a zástupců vlád z celého světa tak, aby byla zajištěna objektivita a diverzita pohledů a expertízy. Prostřednictvím hodnotících zpráv odhaluje IPCC kde existuje vědecká shoda a kde je potřeba dalšího výzkumu. Vlastní výzkum IPCC neprovádí. Hodnotící zprávy vydalo IPCC od první (FAR) v roce 1990 postupně v letech 1995 (SAR), 2001 (TAR), 2007 (AR4) a 2014 (AR5). Krátké shrnutí všech zpráv (SPM) je vždy na plénu schvalováno zástupci jednotlivých členských zemí. Více o IPCC: www.ipcc.ch/about/

Zprávy IPCC: <https://www.ipcc.ch/reports/>

Šestá hodnotící zpráva (AR6): <https://www.ipcc.ch/assessment-report/ar6/>

AR6 Fact Sheet IPCC: https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/2021/06/Fact_sheet_AR6.pdf

Celá zpráva WG II AR6 (Dopady, adaptace a zranitelnost):

<https://www.ipcc.ch/report/sixth-assessment-report-working-group-ii>

*Společná tisková zpráva kanceláře OSN v Praze, Učené společnosti České republiky,
Centra pro otázky životního prostředí UK, Klimatické koalice
a Komise pro životní prostředí Akademie věd ČR*

Od roku 2014 jsme zaplatili za ruský plyn třikrát víc, než za zateplování a soláry

Podle údajů o zahraničním obchodu odteklo z ČR od roku 2014 - kdy ruský režim odstartoval agresi proti Ukrajině a vystupňoval hybridní válku proti členským státům EU a dalšími zemím - za dovoz zemního plynu přes 200 miliard korun. Naopak do zateplování domů či instalaci solárních panelů a tepelných čerpadel šlo dle analýzy údajů z dotačních programů jen necelých 60 miliard korun.

Podle Hnutí DUHA je nejvyšší čas přeměřovat peníze do domácí ekonomiky a místo dotování ruského režimu daleko více a rychleji pomáhat lidem v Česku s úsporami a vlastní čistou výrobou energií. Vláda a zejména ministerstvo průmyslu a obchodu však podle ekologické organizace stále nedělají dost. Proto Hnutí DUHA zveřejnilo výzvu “**Uber plyn**”, kterou najdete na webu: <https://uberplyn.hnutiduha.cz> .

Připojením se k výzvě mohou lidé podpořit zásadní řešení, které vláda zatím nepřinesla:

Teplo v domech seniorů a chudých rodin

Ministerstva by měla nastavit dotace na zateplování a solární panely tak, aby na ně dosáhly opravdu

všichni. Pro panelové a bytové domy je třeba cílené poradenství a příspěvky domácnostem, které nedokážou platit navýšení fondu oprav. Dotace na zateplení domů je třeba odstupňovat a zvýšit pro nejchudší až na 95 %, další zdroje přinesou bezúročné půjčky. Potřebujeme tedy na pomoc potřebným rodinám investovat desítky miliard a místo plýtvání energií a posílání peněz ruskému agresorovi rozhybat české stavebnictví.

Únosné ceny energií pro nejzranitelnější

Ne každý má možnost zateplit si dům, třeba protože žije v nájmu. Přesto je nutné chránit i tyto chudší domácnosti před neúnosnými cenami energií. Proto je potřeba, aby ministerstvo průmyslu zavedlo kategorii sociálně zranitelného zákazníka a takovým lidem by pak stát pomáhal s placením nadměrných účtů za elektřinu, plyn či teplo.

Co střecha, to solární elektrárna. Co město, to vlastní bioplynová stanice

Stát by měl podporovat provoz nových fotovoltaických elektráren, bioplynových stanic na komunální odpad

a také větrných turbín. Vše samozřejmě s ohledem na ochranu přírody a lidí. Ministr průmyslu Jozef Síkela by měl přestat blokovat spuštění pro stát velmi výhodných aukcí a zelených bonusů pro fotovoltaické elektrárny. Provozní podporu pro nové fotovoltaiky chtějí obce, průmysl i řada ministerstev.

Aby sdílení elektřiny byla hračka

Vláda by měla urychleně zajistit vznik nového energetického zákona, který umožní, aby si občané mohli jednoduše vyrábět čistou energii a srazit svoji závislosti na drahých dodávkách ze sítě. Sdílení elektřiny mezi sousedy i obcemi v regionu musí být snadné a dostupné.

Jiří Koželouh, vedoucí energetického programu Hnutí DUHA, říká: „Od začátku ruské agrese proti Ukrajině před osmi lety jsme poslali více než třikrát více peněz ruskému režimu, než lidem v Česku na zateplování domů, solární panely na střechy či tepelná čerpadla. A situace se

zatím nezměnila ani po začátku aktuální brutální invaze. Je čas to změnit. Vyzýváme vládu, aby rychle pomohla zejména chudým rodinám či seniorům se zateplováním domů a výrobou čisté energie, ale i přímo s vysokými účty za dodávky elektřiny, tepla či plynu. Ministr Jozef Síkela by měl přestat blokovat rozumnou provozní podporu nových fotovoltaických elektráren a naopak přestat prosazovat podporu pro spalování zemního plynu. Očekáváme také, že rychle předloží nový energetický zákon, který umožní lidem sdílet elektřinu a zakládat energetická sdružení.“

Tisková zpráva Hnutí DUHA

Jádro nás nespasí

Česká politická reprezentace již několik let sází na další rozvoj jaderné energetiky. Jednak z důvodu údajné vlastní soběstačnosti, ačkoli řadu let patříme mezi největší evropské vývozce elektřiny, jednak s cílem snížit emise skleníkových plynů, i když úspory a podpora obnovitelných zdrojů energie vyjdou snadněji a také bezpečněji, neboť se tak snižuje závislost na dovozu fosilních paliv.

Po invazi ruské armády na Ukrajinu se opět zvýšil důraz na další rozvoj jádra – konkrétně na výstavbu nového jaderného bloku v Dukovanech (se zhruba 1200 megawatty), který by nahradil ten stávající. Česká vláda totiž v polovině března vyhlásila výběrové řízení pro tři skupiny dodavatelů – americké, francouzské a jihokorejské. Ruské a čínské se naštěstí podařilo předem vyřadit.

Další rozvoj jádra nás ale nespasí. Jde o časově náročné, finančně velmi rizikové a z hlediska energetické politiky nejméně vhodné řešení, jak to ostatně dokládá příprava a výstavba jaderných elektráren v Evropě. Navíc jádro není žádným zásadním řešením pro rychlejší a výraznější zmírnění globálních změn klimatu.

Český plán na výstavbu nového jaderného bloku v Dukovanech v letech 2029 až 2036 je tedy spíše zbožným přáním, neboť zahájení stavby se nemusí stihnout a stavět se může mnohem déle. Ani náklady sto šedesát miliard korun nelze považovat za reálné, mohou být až dvojnásobné.

A jak vypadá příprava konkrétně? Stanovisko o hodnocení vlivů na životní prostředí pochází ze srpna 2019 a rozhodnutí o povolení škodlivého zásahu stavby do biotopů téměř třiceti zvláště chráněných druhů živočichů bylo vydáno v červenci 2020. Od června 2021 pak na stavebním úřadě v Třebíči probíhá územní řízení, kterého se účastní i několik spolků.

Organizace Děti Země v něm například loni v září proti úřednictvu v Třebíči a na krajském úřadě v Jihlavě vznesla námitku systémového rizika podjatosti, neboť v kraji působí projaderná lobby a místní politici stavbu silně podporují. Argumenty spolku byly sice letos v únoru dvěma úřady zamítnuty, nicméně ještě se rozhoduje o odvoláních. Stavební úřad tedy může jaderný blok kdykoli umístit.

Nelze ovšem zapomenout ani na stavbu nového obchvatu Třebíče, protože části bloku se mají nejprve vozit po Labi z Hamburku do Týnce nad Labem a pak nákladními auty do Dukovan. Řízení o povolení škodlivého zásahu do biotopů téměř třiceti zvláště chráněných druhů a rodů živočichů začalo v srpnu 2021 a v prosinci bylo vydáno rozhodnutí.

Ovšem Děti Země a spolek Obchvat Třebíč proti němu podaly odvolání, neboť podle nich mimo jiné chybí doložení převahy veřejného zájmu nad zájmem ochrany přírody a také doklady, že je nutné nový obchvat skutečně stavět v rizikové variantě přes město.

Bizarní také je, že podrobné hodnocení vlivů obchvatu na životní prostředí ještě neproběhlo, neboť má být až součástí územního řízení, což není zrovna tradiční postup. Posuzování variant bude tedy jen formální.

Nyní je sice nutné se ihned odpojit od dovozu ruského černého uhlí, ropy a zemního plynu a usilovat o časově omezený dovoz fosilních paliv odjinud, ale své úsilí zaměřit v první řadě na úspory a masivní rozvoj obnovitelných zdrojů. Sázet současně na jádro je nevýhodné a rizikové.

Miroslav Patrik, Děti Země

9. dubna 2022: lokality propojil společný Den proti úložišti

Po přestávce vynucené pandemií koronaviru připravily obce z lokalit vybraných pro hledání hlubinného úložiště vysoceradioaktivních odpadů v sobotu 9. dubna 2022 připomenout své oprávněné zájmy na společném Dnu proti úložišti. Jedná se již o 6. ročník, během nějž obce i spolky ve spolupráci s Platformou proti hlubinnému úložišti pořádaly shromáždění, happening, běžecké štafety, cyklojízdu, vycházku, koncert či vystoupení starostů, které poukázaly na fakt, že výběr místa pro úložiště až doposud probíhal bez ohledu na ně a že nejsou plněny předvolební sliby stran vládní koalice a programové prohlášení vlády.

V první řadě jde o posílení práv dotčených obcí a jejich obyvatel při rozhodování o výběru a povolování hlubinného úložiště. Návrh nového zákona, který připravilo minulé vedení Ministerstva průmyslu a obchodu, je v tomto ohledu nedostatečný a nemůže zajistit respektování zájmů obcí a jejich občanů, jak je požaduje atomový zákon i evropská směrnice o jaderných odpadech.

Samosprávám i obyvatelům vybraných obcí také chybí vážně vedená debata o možnostech, jak naložit s dlouhodobě nebezpečným dědictvím jaderné energetiky. Trvalé uložení do zemských hlubin, které bude muset garantovat nemožné - bezpečnost po statisíce let – nemůže být jediným řešením.

Petr Klásek, starosta obce Chanovice a mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti řekl: „*Plně si uvědomujeme současnou složitou situaci v Česku a v Evropě. Dva roky covidových opatření a především úmrtí a nemoci našich spoluobčanů nás nutí uvažovat nad mnohými souvislostmi denního života. Vedení obcí si plně uvědomuje složitost energetických a dalších dopadů válečných bojů na Ukrajině. Nyní i my musíme spolupracovat za zajištění pobytu uprchlíků v našich obcích, jen v chanovické oblasti se aktuálně jedná o 90 osob. Chápeme též nutnost chodu jaderných elektráren.*

Přesto musíme dát najevo, že státní instituce, především Ministerstvo průmyslu a obchodu a Správa úložišť radioaktivních odpadů, naprosto přehlíží desetitisíce našich občanů při řešení, jak skladovat vyhořelé jaderné palivo. Instituce dopady na lokalitu s podzemní plochou úložiště až 500 hektarů a trvalé uložení nebezpečného materiálu na desítky tisíciletí bagatelizují. Ale v dotčených lokalitách žijí lidé a chtějí své obce plnohodnotně předat dalším generacím.“

Podrobnosti k akcím Dne proti úložišti na jednotlivých lokalitách tak, jak proběhly, naleznete na webových stránkách www.platformaprotiulozisti.cz a www.nechcemeuloziste.cz.

Tisková zpráva Platformy proti hlubinnému úložišti

Ševětínská telenovela – díl pátý

Jestliže jsem v minulosti některé jihočeské causy přirovnával k argentinským telenovelám, v případě „Skladového a výrobního areálu Ševětín/Švamberk“ se tato metafora naplňuje přímo vrchovatě. Pod různými názvy totiž investor, firma C. D. K. K. Investment s. r. o., svůj areál vypustil již třikrát do zjišťovacího řízení EIA. Poprvé se k oznámení EIA vyjádřila Calla a investor vycouval, aby krátce nato předložil druhé oznámení EIA. O něm se už dozvěděli i místní občané a začali hlasitě protestovat a developer oznámení opět stáhl.

Ačkoli zatím EIA nedospěla k žádnému závěru, projekt se už posunul výrazně kupředu. Panský dvůr byl

srovnán se zemí, stromy vykáceny, zvláště chráněné druhy, které zjistil biologický průzkum, se buď odstěhovaly nebo pomřely. Když k tomu přidáme umanutou snahu zástupce investora vyřešit nesouhlas místních obyvatel směsicí utajování a vyhrožování (namísto navázání dialogu a pokusu o domluvu), opravdu se nelze divit, že stavba vyvolává značný odpor v širém okolí.

Nyní tedy probíhá třetí kolo posuzování vlivů areálu na životní prostředí. Vloni dospělo do fáze dokumentace, v níž se její zpracovatelé natolik odchyli od podmínek ze závěrů zjišťovacího řízení, že jim krajský úřad musel hodit celou slavnou dokumentaci na hlavu. Úředně vzato se tomu říká vrácení dokumentace k přepracování. Nu a přepracovaná dokumentace spatřila světlo světa letos.

Bohužel musím konstatovat, že úpravy záměru jsou stále spíše kosmetického rázu a dokumentace trpí závažnými nedostatky. Investor měl snížit zábor zemědělské půdy, upravit velikost hal nebo je rozdělit na více objektů, což se „podařilo“ pouze u jedné z nich, přičemž zmenšení plochy je spíše ve stylu „aby se úřad nažral a skladový areál zůstal celý“. Rozšířit biokoridor kolem přeloženého Ponědražského potoka dokumentace odmítá jako zbytečnost a další vlivy na životní prostředí či bagatelizuje. Zábor kvalitní orné půdy omlouvá tím, že „je v širším okolí posuzovaného záměru relativně hojně zastoupená.“ A vyšší podíl zelených ploch pak vykouzlila přidáním okolních pozemků k ploše areálu.

Místním obyvatelům dokumentace sugeruje pozitivní vliv na zaměstnanost (v regionu s minimální nezaměstnaností) a opatrně připouští, že zaměstnávat se budou spíše zahraniční agenturní pracovníci. Za odměnu pak místní dostanou emise a hluk (samozřejmě úspěšně splňující platné limity), světelný smog, zábor krajiny, bydlení v sousedství průmyslové zóny a pár milionů do obecního rozpočtu. Není proto divu, že i autoři dokumentace konstatují „silný zásah do faktoru pohody obyvatel“.

V závěru navrhli autoři dokumentace celých jedenáct (!) „opatření k prevenci, vyloučení a snížení všech významných negativních vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví“. Některá další opatření jsou prý popsána v dokumentaci pro územní řízení, ale těmi se v procesu EIA netřeba zdržovat.

Nejen proto Calla ve svých připomínkách navrhla záměr zamítnout, neboť investor nebyl schopen ani na několikátý pokus předložit přijatelnou variantu.

Jiří Řehounek

Již tři tisíce podpisů pro Lipensko

Petici Za záchranu „jihočeského moře“ a okolní krajiny podpořilo v papírové a internetové verzi tři tisíce občanů, přičemž velká část podpisů pochází přímo z polipenských obcí a z jižních Čech.

„Těší nás podpora, kterou signatáři petice vyjadřují našemu snažení o ochranu přírody a krajiny na Lipensku. Petice ale není jedinou aktivitou, kterou se snažíme zastavit tlak na další zástavbu v okolí jezera. Aktivně jednáme s místními i regionálními politiky, účastníme se rozhodovacích procesů nebo chystáme besedy s odborníky,“ vypočítává další kroky Pavla Setnicková, předsedkyně spolku Lipensko pro život.

V obcích kolem naší největší přehradní nádrže se v současné době chystá nejméně desítky dalších developerských projektů, které ohrožují dosud nezastavěnou krajinu od Loučovic až po Novou Pec. Na vině je podle ochránců přírody mimo jiné i nezvládnuté územní plánování, které nahrává zástavbě volné krajiny, včetně pobřeží „jihočeského moře“.

„Petici podpořily také více než dvě stovky obyvatel Horní Plané, v jejímž katastru má vyrůst další předimenzovaný rekreační satelit Karlovy Dvory. Dokumentaci EIA na tento projekt nedávno krajský úřad vrátil investorovi k přepracování. Ve zdůvodnění dal přitom za pravdu mnoha připomínkám místních obyvatel, chatařů a spolků. K záměru však měly připomínky také orgány státní správy,“ upozorňuje Jiří

Řehounek z Cally, který se připomínkování problematických projektů na Lipensku věnuje.

Rekreační areál v Karlových Dvorech je, stejně jako ostatní připravované developerské projekty, podle názoru ochránců lipenské krajiny v rozporu s nově přijatou Územní studií krajiny Jihočeského kraje. Tento dokument vypracovaný pro Jihočeský kraj výslovně uvádí, že na Lipensku by se již neměly nové stavby

umísťovat do volné krajiny. Lipenské spolky proto podporují co nejrychlejší začlenění této studie do Zásad územního rozvoje Jihočeského kraje, tedy krajského územního plánu, který je pro územní plány obcí nadřazeným dokumentem.

„Krajina kolem Lipna už dostala zabrat dostatečně. Bylo načase se za ni postavit a přibrzdit budování dalších projektů tvrdého turismu. V posledních letech proto vzniklo hned několik nových spolků, které se teď spojují a žádají o změny v zastaralých územních plánech, důslednou ochranu lesů, luk i pobřežních porostů a zachování krajiny prostupné pro lidi i volně žijící zvířata,“ dodává Vladislav Smolka z frymburského spolku Šumava Ne Na Prodej, který se nedávno stal součástí spolku Lipensko pro život.

Společná tisková zpráva spolků (redakčně upraveno)

Kuří oka lipenských starostů

Poslední vývoj na Lipensku ukazuje, že zvýšená aktivita občanů a spolků na záchranu místní krajiny před dalšími developerskými projekty se místním politikům příliš nezamlouvá. Počáteční taktika velela oponenty bagatelizovat, jak ukazuje výrok hornoplánského starosty Jiřího Hůlky pro MF DNES: „Je to jako vždy. Na poslední chvíli protestují chataři, kteří nechtějí mít blízko podobné stavby. Nebo je někdo je navedl. Přitom se o tom ví už léta.“

Poslední dobou však přitahuje. Někteří lokální politici zvolili taktiku drobných naschválů a osobních útoků. Spolek Lipensko pro život třeba plánuje sérii besed s občany a odborníky v polipenských obcích. Ve Frymburku bylo konání besedy domluvené v místním muzeu přímo s jeho ředitelem, na poslední chvíli však vedení městyse odmítlo prostor muzea poskytnout, aniž by o tom s jeho ředitelem vůbec jednalo. Městys Frymburk, tedy zřizovatel muzea, zjevně o diskusi s občany a odborníky nestojí. V Horní Plané radnice neumožnila organizátorům besed pronájem sálu v žádném termínu.

V dokumentu „Jihočeské moře betonu“ z cyklu Nedej se! zase starosta Lipna nad Vltavou Zdeněk Zídek obvinil předsedkyni spolku Lipensko pro život Pavlu Setničkovou, že dostatečně nevyváží jímku u své chaty a podílí se tak na znečišťování jezera. Pro svoje tvrzení samozřejmě nepředložil žádné důkazy. Osobní útoky a blokování obecních prostor ukazují, že aktivní občané šlapou místním politikům na kuří oka. Tak to ovšem bývá, když argumentů se nedostává.

Jiří Řehounek

Zničit krtka!

Málokdo vykonal pro rehabilitaci krtků více než výtvarník Zdeněk Miler. Jeho animovaný hrdina má sice na krtka příliš velké oči, alespoň však vyvrací rozšířený omyl o krtcích bez očí. Ve skutečnosti tito hmyzožravci oči mají, leč nepříliš funkční, vnímající v podstatě světlo a tmu.

Snad již obecně známým faktem je, že krtěk se živí hmyzem, nikoli kořínky. Ty pouze při hrabání přetrhává, což samozřejmě není pro ortodoxní zahrádkáře polehčující okolnost. Však i ten Večerníčkový Krteček by mohl vyprávět.

Největší krtčí legrace ovšem nastane, když se mýty o krtcích rozhodne vyvracet opravdový, na slovo vzatý „odborník“ (na boj s krtky). Pak se třeba na jeho webu dozvíte, proč na krtky nefungují různé nástrahy na hlodavce: „Krtěk není hlodavec, ale savec.“

Jiří Řehounek

Zapojte se do monitoringu čejek chocholatých, vyzývá ČSO veřejnost

Březnové týdny beze srážek vystřídaly v dubnu chladné a deštivé dny. Čejky chocholaté právě v těchto dnech hledají v krajině vhodná místa k hnízdění. Čejka je druhem, se kterým jsme se ještě v 50. letech mohli v zemědělské krajině českého venkova běžně setkat. Dnes se řadí k druhům, které dlouhodobě ubývají. Pokles početnosti o více než 80 % za posledních 30 let dokumentují výsledky Jednotného programu sčítání ptáků. K pochopení příčin jejich úbytku přispívají nejenom informace sbírané profesionálními ornitology, ale také data získaná od veřejnosti prostřednictvím zadávání pozorování do speciální databáze. Také v tomto roce se proto Česká společnost ornitologická (ČSO) obrací na veřejnost, aby se zapojila do mapování čejčích hnízdišť.

V roce 2012 zahájila ČSO celorepublikový monitoring čejek a v souvislosti s tím spustila také speciální „čejčí databázi“, v rámci které se sleduje např. přítomnost vody na lokalitě, pravidelnost hnízdního výskytu, ohrožující faktory či prostředí, ve kterém čejky hnízdí. Aktuálně je v této databázi již více než 6000 záznamů. Dosavadní pozorování z letošního roku je možné zobrazit přímo na webových stránkách věnované [čejce chocholaté](#). K dnešnímu dni je od počátku tohoto roku v databázi již 141 záznamů od 43 pozorovatelů.

Předpokladem pro zapojení do mapování čejek je především schopnost čejku v krajině spolehlivě poznat. Černo-bílý kontrastní šat, který na slunci přechází do zelených a fialových odlesků, a především typická chocholka z ní činí téměř nezaměnitelného zástupce bahňáků. Přílet na hnízdiště čejky oznamují nápadnou vzdušnou akrobacií doplněnou o typické volání [kvííí-vit](#).

„Společným výzkumem ČSO a České zemědělské univerzity jsme zjistili, že zhruba dvě třetiny všech hnízdišť čejek jsou oraniště nebo pole osetá jařinou. Zejména atraktivní jsou pro ně podmáčená místa, kde nacházejí dostatek potravy. Nejbezpečněji se cítí na místech, která jim umožňují dobrý přehled o případných predátorech,“ uvádí Václav Zámečník, zemědělský specialista ČSO.

Sledování ptáků zemědělské krajiny je snadnější v porovnání např. s lesními druhy, které se mohou během dne častěji ukrývat v korunách stromů. „Možná budete mít na první pohled problém na rozlehlých lánech čejku spatřit, proto doporučujeme dalekohled s rozlišením alespoň 10 x 50 a kvalitní obutí, které vám usnadní pohyb i v náročnějším terénu po polních cestách,“ doplňuje Zámečník.

Než vyrazíte na čejky, doporučujeme si důkladně přečíst návod, jak správně zjišťovat a zadávat data do online formuláře [faunistické databáze](#). Právě

na začátku dubna čejky začínají hnízdit a přednostně si vybírají ta nejlepší hnízdiště. Proto má největší smysl vyrazit za čejkami co nejdříve, ideálně do konce dubna. Pak se úspěšným párům začnou líhnout čejčátka a rodiče je v některých případech odvádějí na vhodná potravní stanoviště i více než 1 km od hnízda. Za čejkami lze vyrazit prakticky kdykoliv během dne, méně aktivní jsou při silném větru nebo horkých dnech. Záznamy o pozorování zadejte do databáze co nejdříve po návratu z terénu, kdy máte ještě celou vycházku včetně detailů zapsanou v terénním deníku nebo v živé paměti. Ostatní pozorovatelé tak budou vědět, že toto místo již bylo kontrolováno a mohou tak zaměřit své úsilí na dosud nenavštívené lokality.

Tisková zpráva ČSO

EU vzkazuje Česku: odsunem zákazu skládkování až na rok 2030 porušujete unijní pravidla

Podle informací [ENDS Europe](#) zahájila Evropská komise s Českou republikou řízení o nesplnění povinnosti, takzvaný infringement. Řízení se má týkat skládkování odpadů bez předchozího předtřídění směsných komunálních odpadů, které požaduje [skládková směrnice EU](#). Ministerstvo životního prostředí musí Evropské komisi ve stanovené lhůtě (obvykle 2 měsíce) zaslat podrobnou odpověď. Za zbytečné ničení cenných surovin a poškozování životního prostředí ukládáním recyklovatelných a biologicky rozložitelných odpadů na skládky hrozí České republice od Evropské komise vysoké finanční pokuty.

Podle skládkové směrnice z roku 1999 mají členské státy povinnost zajistit, aby odpady ukládané na skládky byly dotříděny tak, aby na skládkách nekončily recyklovatelné a biologicky rozložitelné odpady. Odpady v Česku se však skládkují bez úpravy i přesto, že tyto druhy odpadů obsahují.

Při projednávání zákona o odpadech v roce 2020 se tehdejší poslanec František Elfmark (Piráti) a předsedkyně TOP09 a nynější předsedkyně Poslanecké sněmovny Markéta Pekarová Adamová snažili prosadit pozměňovací návrhy a ukončit nelegální skládkování odpadů v Česku co nejdříve. Navrhovali

ukončení skládkování recyklovatelných a biologicky rozložitelných odpadů již v roce 2024. Poslanci však uvěřili tvrzení tehdejšího ministra životního prostředí Richarda Brabce (ANO), že odsun ukončení skládkování až na rok 2030 je v pořádku. Hrozí proto, že na skládkách mezi roky 2024 a 2030 skončí navíc nejméně 10 milionů tun komunálních odpadů.

Česko by mělo změnit zákon o odpadech a ukončit skládkování recyklovatelných a biologicky rozložitelných odpadů dříve, než v nyní navrhovaném roce 2030. Stát a obce musí občanům umožnit vytřídit co nejvíce

biologicky rozložitelných a recyklovatelných odpadů. Zbylé směsné odpady je nutné před skládkováním přetřídit a zajistit, že nebudou skládkovány recyklovatelné a energeticky využitelné odpady a odpady podléhající biologickému rozkladu (tedy produkující skleníkový plyn metan).

Změna zákona o odpadech musí umožnit domácnostem a firmám třídít od roku 2024 kuchyňské a jídelní odpady, jak rovněž požaduje evropská směrnice o odpadech, ale náš zákon tento požadavek vůbec nereflektuje. Z vytříděných kuchyňských a jídelních odpadů lze v bioplynových stanicích vyrábět náhradu části zemního plynu, dováženého z Ruska. Naopak skládkování kuchyňských a jídelních odpadů společně se směsným odpadem vede k únikům metanu do atmosféry a k urychlování klimatických změn.

Ivo Kropáček, odpadový expert Hnutí DUHA, řekl: „*Hnutí DUHA i řada poslanců a poslankyň dlouhodobě upozorňuje, že Richardem Brabcem řízené Ministerstvo životního prostředí nenaplnovalo skládkovou směrnici EU. Aby se Česko vyhnulo finančnímu postihu, musí ukončit skládkování recyklovatelných a biologicky rozložitelných odpadů dříve než v zákoně nyní navrhovaném roce 2030. A nejpозději od roku 2024 zahájit třídění kuchyňských a jídelních odpadů pro výrobu bioplynu, který jsou jedním z řešení pro náhradu ruského zemního plynu.*“

Tisková zpráva Hnutí DUHA

ZAOSTŘENO ENVIROSKOPEM

Vybrali jsme pro vás ze 400 různých tipů na výlety po Jihočeském kraji, které všechny najdete v databázi Envirooskop na webu www.envirooskop.cz. Jeho zpracovatelem je jihočeská Krajská síť environmentálních center KRASEC.

Hornická naučná stezka Albrechtovice (lat: 48.976, lon: 13.9675)

Hornická naučná stezka Albrechtovice vás provede středověkou i novověkou těžbou zlata v oblasti šumavského podhůří.

Na šesti informačních panelech necelý kilometr dlouhé stezky se postupně seznámíte s historií dolování zlata, místními šachtami a štolami, rudními žilami, úpravnou rudy a se zajímavostmi okolní přírody. Zlato se v této oblasti těžilo minimálně od 14. století. Důlní práce v Albrechtovicích byly ukončeny roku 1820.

V současné době se jedná o jedinou známou a částečně zpřístupněnou lokalitu historické těžby zlata na Prachaticku, která na jednom místě dokladuje primární těžbu šachtou i štolou a zároveň zpracovává natěžené rudy.

Zřejmě z posledního období pokusného dolování kolem roku 1820 pochází 32 metrů dlouhá štola, která měla průzkumný charakter. V průběhu roku 2009 byla štola zabezpečena výstavbou portálu a mříže. Dnes slouží mj. jako úkryt netopýrů – n. velkého a n. řasnatého. Na místě můžete také spatřit několik důlních propadů nebo ukázkou mlýnských kamenů, které sloužily pro mletí a následné rýžování horniny, která obsahovala zlato.

Dalšími zajímavostmi v blízkém okolí jsou například rozhledna Libín s horskou chatou, přírodní rezervace Libín s pralesovitými porosty, kostel svaté Anny v Libínském Sedle či historické jádro města Prachatic.

Přírodní rezervace Libín chrání komplex přirozených porostů květnatých bučin s kyčelnicí devítilistou a horských acidofilních smrkových

bučin s charakteristickou květenou a pozoruhodnou faunou. Na spodním okraji rezervace stojí poutní kaple U Patriarchy, ke které vede křížová cesta od Lázní sv. Markéty na jižním okraji Prachatic.

Časová náročnost: 1 hodina

Povaha terénu: Naučná stezka vede převážně po nezpevněných lesních cestách. Terén je svažité, místy i s prudkým stoupáním a klesáním.

Dostupnost: K Hornické naučné stezce Albrechtovice lze dojít po žluté turistické značce, která sleduje trasu „Zlaté stezky“ z Prachatic do Volar. Tato trasa má délku cca 5,5 km.

Kratší přístup se nabízí z Albrechtovic, odkud je to k Hornické naučné stezce asi 500 metrů. Zde se nachází i malý prostor pro zaparkování vozidel. Nejbližší autobusová zastávka je zastávka „Prachatic, rozcestí Křišťanovice 2.5“, od které to je na stezku asi 1,5 km.

Odkaz na lokalitu na stránce Enviroskopu najdete zde: <http://www.enviroskop.cz/?hornicka-naucna-stezka-albrechtovice>

Vybrali pro vás Romana Panská a Edvard Sequens

Projekt Enviroskop je podpořen Jihočeským krajem.

Calla vás srdečně zve na besedu

Říční krajina

s Klárou Salzmann

krajinářskou architektkou a pedagožkou Fakulty architektury ČVUT

Voda je nezbytnou součástí krajiny, půdy, rostlin, živočichů, našich těl. Přesto se z naší krajiny ztrácí. Proč se tak děje a jak to můžeme změnit?

Jak se adaptovat na klimatické změny?

V úterý 24. května 2022 od 17:30 hod.

Klub Horká Vana, Česká 222/7, České Budějovice

Více informací:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice

tel.: 384 971 930, calla@calla.cz, <http://www.calla.cz>

a také na <https://www.facebook.com/spolekcalla>

Tento projekt je spolufinancován Statutárním městem České Budějovice.

Calla Vás srdečně zve na přírodovědnou vycházku

„Výprava k tůním na tankodrom“

Se zooložkou **Pavlou Robovskou** (PřF JU), entomology **Davidem Boukalem** (PřF JU) a **Jiřím Řehounkem** (Calla)

Přírodovědná vycházka k tůním na bývalém českobudějovickém tankodromu bude zaměřená na poznávání obojživelníků a hmyzu. Vycházka s odborným výkladem je vhodná i pro děti a potrvá dvě až tři hodiny. Trasa bude sjízdná pro dětské kočárky.

Neděle 22. 5. 2022 od 9:00 hod.

Sraz účastníků na zastávce českobudějovické MHD Máj – Milady Horákové (vyčkáme příjezdu spoje č. 1 v 9:01)

Tento projekt je spolufinancován Statutárním městem České Budějovice.

Pojďte s námi do přírody. Poznejte CHKO Blanský les

Přírodní památka Na Stráži

24. dubna 2022 ve 14:00 exkurze s botaničkou Terezou Rejnkovou

začátek exkurze: autobusová zastávka Brloh

Přírodní památka Na Stráži byla vyhlášena na bývalých pastvinách nad Brlohem pro ochranu početné populace orchideje vstavače kukačky. Žijí zde vzádní motýli a brouci, třeba přástevník kostivalový nebo otakárek fenyklový. Na exkurzi se projdeme přírodní památkou (mimo cesty) a ukážeme si, co zde žije a roste. Délka exkurze 2 km (ca 1 – 1,5 hodiny).

Další program cyklu exkurzí zde: <https://blanskyles.ochranaprirody.cz/informace/aktuality/pojdte-s-nami-do-prirody-poznejte-s-nami-blansky-les/>

Nuclear Energy Conference 2022

Co brání rozvoji jaderné energetiky v Evropě?

Současná válka na Ukrajině stáčí energetickou debatu především k otázce, jak se vypořádat s reálným rizikem výpadku ruského plynu. Na seznamu možných řešení najdeme urychlení rozvoje obnovitelných zdrojů nebo programů snižování spotřeby energie. Česká politická reprezentace pak podporuje dlouhodobou náhradu fosilních paliv investicemi do jaderných reaktorů. Jaká jsou ekonomická rizika spojená s novými jadernými bloky? Dokážeme bez nich nahradit ruský plyn a ukončit spalování uhlí? Jaká energetická budoucnost vyjde levněji?

Cílem mezinárodní konference **NEC 2022 „Co brání rozvoji jaderné energetiky v Evropě?“** je za účasti zahraničních i českých expertů podrobně diskutovat právě tyto otázky.

Středa 18. května 2022, 10 až 13 hodin

Konference se uskuteční on-line

Program:

10.00 – 10.15 **Zahájení** – Stefan Kaineder, radní vlády spolkové země Horní Rakousy; Edvard Sequens, energetický konzultant Calla – Sdružení pro záchranu prostředí

10.15 – 10.40 **Jak dosáhnout klimatické neutrality** – **Simon Müller**, ředitel Agora Energiewende pro Německo

10.40 – 11.00 **Volba technologií pro nejlevnější energetický mix budoucnosti** – **Felicia Aminoff**, expertka na energetickou transformaci Bloomberg New Energy Finance

11.00 – 11.20 **Nedávné zkušenosti účastníků dukovanského tendru** – **Prof. Stephen Thomas**, emeritní profesor energetické politiky na University of Greenwich v Londýně

11.20 – 11.40 **Francouzské jaderné plány versus realita** – **Yves Maignac**, vedoucí expert na jadernou a fosilní energetiku v Institut négaWatt

11.40 – 12.00 **Dokáže se Česko vyrovnat s výpadkem plynu bez nových reaktorů?** – **Petr Holub**, energetický konzultant Budovy 21

12.00 – 12.20 **Skryté náklady jaderné energetiky** – **Oldřich Sklenář**, analytik Výzkumného centra Asociace pro mezinárodní otázky

12.20 – 13.00 Diskuse se spíkrý

13.00 **Ukončení**

Konferencí provází Aneta Zachová.

Simultánní tlumočení česko/anglicko/německé bude zajištěno.

Zváni jsou představitelé a představitelky Senátu, Poslanecké sněmovny, veřejné správy, médií, energetické sféry, ekologických organizací a další zájemci a zájemkyně.

Konference se uskuteční pomocí komunikační platformy ZOOM, odkaz na přihlášení bude poslán na Vaši e-mailovou adresu po registraci. Svou účast proto, prosíme, potvrďte nejpozději do 16. května 2022 prostřednictvím formuláře na webu konference. Účast je zdarma. V případě naplnění kapacity, si pořadatelé vyhrazují právo později zaregistrované odmítnout.

Pro případné další informace pište na: konference@nec2022.eu

Aktuální informace o konferenci včetně elektronické registrace najdete na

www.nec2022.eu

Akci pořádají Calla – Sdružení pro záchranu prostředí a Hnutí DUHA.

Jarní botanické exkurze katedry botaniky PŘF JU

30.04. 2022 – Údolím Zlatého potoka na kohátku

Sraz na autobusové zastávce Vitějovice Osule (49.05433N, 14.05794E) v 9:39 po příjezdu autobusu z Č. Budějovic (odjezd z ČB v 8:50, směr Vimperk). Přes zříceninu hradu Osule podél Zlatého potoka až do rezervace Kralovické louky (*Tofieldia calyculata*, *Triglochin palustre*, *Dactylorhiza majalis*). Návrat z Nebahov, odjezd v 16:12 do Prachatic, přestup v 17:30 na autobus do ČB (v ČB v 18:25). – Vede Jana Janáková.

07.05. 2022 – Nejen do města zajímavých sleziníků – Bechyně a údolí Lužnice

Sraz před vlakovým nádražím v Bechyni v 9:51 po příjezdu vlaku (z ČB odjezd v 7:57, přesedání v Táboře v 9.05). Městem a skalnatým údolím Lužnice pod Bechyní, hledání zajímavých sleziníků, dále okruhem přes Hvoždany. Zpět přímým autobusem z Bechyně v 16:15 nebo v 18.03 vlakem z Bechyně. – Vede Libor Ekrt.

14.05. 2022 – Na vrch Hrad u Želnavy

Sraz na zastávce Pernek na Šumavě po příjezdu vlaku v 10:01. Odjezd z Č. Budějovic v 8:12, společnost GW Train. Návrat v 15:59 nebo 17:57 případně až 19:53 z Perneku (v ČB 17:46, 19:45, 21:45) – Vede Milan Štech a kol.

21.05. 2022 – Po hrázích rybníků v okolí Malých Chrástán

Sraz na autobusové zastávce Břehov roz. (49.0305278N, 14.3314722E) v 9:10 po příjezdu autobusu z Č. Budějovic (odjezd z ČB v 8:50, směr Vimperk). Zbytky acidofilních doubrav a hráze rybníků Medenice (*Rosa gallica*), Lesní (*Dianthus superbus*), Hlásný, Malý a Velký Karasín (*Eleocharis uniglumis* a *Thalictrum lucidum*) a Velký farský. Návrat autobusem z Němčic v 17:55 (v ČB v 18:20). – Vede Jana Janáková.

ORNITOLOG NA DRÁTĚ - online pořad České společnosti ornitologické

27. DÍL:

DUDEK, VLHA, LEDŇÁČEK

Ve středu 11. května v 17:30

Podrobnosti vždy před vysláním na
<https://www.birdlife.cz/ornitolog-na-drate/>.

Dotazy k tématu vkládejte zde. V aplikaci Slido použijte kód #dudek.

Odborníci: **Lukáš Viktora**, **Alena Hadravová**

Vás zvou na 3. z cyklu seminářů Energie pro obce – řešení pro budoucnost

„Komunitní energetika, energetická chudoba“

Kdy: ve čtvrtek 19. května
JVTP, Lipová 9, České Budějovice
nebo
on line (link bude poslán přihlášeným)

Jde o třetí z cyklu čtveřice seminářů pro zástupce MAS, starosty a další zainteresované zájemce zaměřené na problematiku **komunitní energetiky**, které připravilo Krajské sdružení MAS Jihočeského kraje ve spolupráci s Callou - Sdružením pro záchranu prostředí. Akce je pořádána v rámci přeshraničního projektu „Energie pro obce – řešení pro budoucnost“ (*podpořeno z programu FMP, Interreg Rakousko – Česká republika*) a projektu „Energetická společenství ve využívání obnovitelných energetických zdrojů“ (*podpořeno Německou spolkovou nadací pro životní prostředí DBU*).

V rámci tohoto setkání se budeme věnovat hlavně tématu, jak vytvořit komunitu, jak to celé dobře komunikovat, ale i tomu, kdo a proč je ohrožen sociální chudobou a co se s tím dá dělat. Uslyšíte Romana Matouška z Agentury pro sociální začleňování Ministerstva pro místní rozvoj, Tomáše Jagoše z Hnutí DUHA a další. Program bude upřesněn.

K účasti na 3. semináři se přihlašujte [ZDE](#).

V rámci cyklu proběhly již tyto webináře (na odkaze najdete prezentace i videozáznamy):

- [Komunitní energetika - domácí podmínky a dobrá zahraniční praxe](#)
- [Komunitní energetika - technologické možnosti a role obcí](#)

V roce 2022 proběhne ještě poslední seminář s tímto zaměřením:

- Konkrétní možnosti financování komunitně energetických projektů

Cyklus seminářů je jednou z aktivit obsáhlejšího projektu, jehož součástí jsou i dvě dvoudenní exkurze za příklady dobré praxe (Zlínský kraj – 25.-26. listopadu 2021, Rakousko – 21.-22. června 2022) a budou vytištěny informační materiály pro obce.

Více informací: Iva Černá, cerna@maspomalsi.cz, 608 878 775

Přehled jihočeských akcí Vítání ptačího zpěvu

Blatná

Sraz v neděli 1. 5. v 8:00 v Blatné u špejcharu (u rybníka Topič), auta nechejte nejlépe u hřbitova. Vycházka s posloucháním a pozorováním ptáků i s ukázkou kroužkování. Vhodná je obuv do mírného vlhka a dalekohled. Vede Petr Pavlík (csopblatna@seznam.cz).

Chýnov

Sraz v sobotu 30. 4. v 5:00 před školou v Chýnově (TA). Vycházka v nejbližším okolí Chýnova bude zaměřena na pozorování, poslouchání a určování ptáků. Akce organizována ve spolupráci s Městskou knihovnou Chýnov. Vede Michael Strnad (strnad@ddl.cz, 603 168 356).

Jistebnice

Sraz v neděli 1. 5. v 8:00 na náměstí, před MěÚ Jistebnice. Vycházka spojená s pozorováním a posloucháním ptáků. V případě příznivých klimatických podmínek ukázky odchyty a kroužkování ptáků. Vede Josef Jahelka (723 432 988).

Milevsko

Sraz v neděli 8. 5. v 8:00 na parkovišti u parku „Bažantnice“. Vycházka spojená s poslechem ptačího zpěvu, pozorováním ptáků, prezentací prvků pomoci a ochrany ptáků. V případě příhodných podmínek ukázka odchyty a kroužkování ptáků. Vede Josef Jahelka (723 432 988).

Nadějkov

Sraz v pátek 10. 6. v 16:00 na náměstí P. Chocholouška. Vycházka spojená s poslechem ptačího zpěvu, pozorováním ptáků, prezentací prvků pomoci a ochrany ptáků. V případě příhodných podmínek ukázka odchyty a kroužkování ptáků. Vede Josef Jahelka (723 432 988).

Písek

Sraz v neděli 15. 5. v 6:00 na dolním nádvoří před přednáškovým sálem Prácheňského muzea. Chcete se potěšit zpěvem ptačího chóru přímo v centru Písku nerušeným hlukem dopravy a jiných městských zvuků? Dozvědět se, kolik druhů ptáků žije s námi přímo ve městě nebo se začít učit poznávat ptáky podle zpěvu? Procházka ranním městem plným ptačího zpěvu, který ještě neruší hluk dopravy, začíná na dolním nádvoří před přednáškovým sálem Prácheňského muzea – vchod průchodem bývalé Obchodní akademie. Vede Jiří Šebestian (sebastian@prachenskemuzeum.cz).

Planá nad Lužnicí

Sraz v sobotu 23. 4. v 8:00 v ulici V Hlinách (před sběrným dvorem). Vycházka spojená s poslechem ptačího zpěvu, pozorováním ptáků, prezentací prvků pomoci a ochrany ptáků. V případě příhodných podmínek ukázka odchyty a kroužkování ptáků. Vedou Stanislav Vyhnaň, František Vališ a Josef Jahelka (723 432 988).

Prachatic

Sraz v sobotu 23. 4. v 8:00 na Hrašově louce nad Husineckou přehradou. Odtud půjdeme k srubu „U Kulíška“ na Blanici. Vycházka za ptáky v nivě řeky Blanice, povídání o podpoře hnízdění

ptáků, ukázka odchyty a kroužkování, sebou kromě příručního atlasu ptáků a dalekohledu i něco na opékání, bude ohýnek, návrat do 12 hod. Vedou Pavel Světlík (775 042 228) a Aleš Vondrka, tel. na pracoviště prachatické Dřípatky: 732 796 846.

Tábor

Sraz v sobotu 7. 5. v 8:00 na stanici MHD Klokotská hospoda. Vycházka spojená s poslechem ptačího zpěvu, pozorováním ptáků, prezentací prvků pomoci a ochrany ptáků. V případě příhodných podmínek ukázka odchyty a kroužkování ptáků. Vedou František Vališ, Stanislav Vyhnal a Josef Jahelka (723 432 988).

Vrbenské rybníky

Sraz v sobotu 7. 5. v 7:30 na východním okraji PR Vrbenské rybníky, 150 m SZ od točny trolejbusu č. 9 v Českém Vrbném. Hlavní náplní bude pozorování ptactva na okolních aktuálně atraktivních lokalitách, ukázka kroužkování ptáků a povídání na libovolná ornitologická témata (pták roku, ptačí oblasti a pod.) Dobrou náladu, svačinu a dalekohled s sebou. Vede Vojtěch Kubelka (kubelkav@gmail.com, 721 018 336).

Seznam ostatních akcí Vítání ptačího zpěvu najdete zde: <https://www.birdlife.cz/pozvanka-na-vitani-ptacihozpevu-2022/>

Výstava Savci Táborska

I v roce 2022 Vás chceme pozvat **do Rožmberského domu** na naši úspěšnou výstavu loňské návštěvnické sezóny, která poutavým způsobem představuje všechny druhy savců aktuálně i historicky se vyskytující na území regionu. Na panelech najdete popisy a fotografie jednotlivých druhů a jejich biotopů (většinou od RNDr. Miloše Anděry, CSc.), základní údaje o rozšíření savců vycházející z mnohaletého výzkumu, prováděného muzejním zoologem RNDr. Petrem Zbytovským, i další zajímavé informace o zdejší savčí fauně. Atraktivní částí výstavy jsou také exponáty většiny popisovaných druhů.

V roce 2022 instalaci doplní výstavka **Exponát roku: Mýval severní – nový druh fauny Táborska**, na níž bude k vidění i první doklad tohoto druhu v regionu.

Výstava společně s doprovodným kritickým katalogem vznikla za finanční podpory Ministerstva kultury prostřednictvím institucionální podpory dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace (IP DKRVO) Husitské muzeum v Táboře.

Výstava je v roce 2022 pro objednané školní i jiné skupiny přístupná ve všední dny od 3. 1. do 30. 9. (nabízíme také stejnojmenný lektorský program), pro veřejnost bude otevřena od 30. 4. do 30. 9. denně mimo pondělí.

Konference je zaměřená na přírodní a kulturně-historické hodnoty Novohradských hor. Jejím cílem je zdůraznit přínos a ověřit udržitelnost těchto hodnot v budoucnu. V přednáškových i diskuzních blocích chceme otevřít také téma směřování vývoje této jedinečné krajiny a co můžeme udělat pro její zachování a rozvoj.

[Registrovat](#) se můžete prostřednictvím formuláře **do 20. května 2022**.

Program konference

8.30 – 9.00 **Registrace účastníků**

9.00 **Zahájení konference:** **Vladimír Hokr** (starosta Nových Hradů)

Úvodní slovo Josefa Kroutvora

9.15 **Přednáškový blok – Dědictví našich předků**

Kulturně historický vývoj oblasti Novohradska – Daniel Šnejd (Národní památkový ústav, ředitel Územního odborného pracoviště České Budějovice)

Duchovní krajina – Michaela Vlčková (Teologická fakulta Jihočeské univerzity, Krajina Novohradska z.s.)

Železná opona a její vliv na vývoj krajiny – Michal Jarolímek (Destinace Novohradsko-Doudlebsko)

10.15 Kafe

10.30 **Přednáškový blok – Přírodní hodnoty Novohradských hor**

Přírodní hodnoty Novohradských hor – Petr Lepší (Agentura ochrany přírody a krajiny ČR)

Bohatství vody – Robert Ouředník (Bivalvia s.r.o.)

Přirozené lesy Novohradských hor – Pavel Šamonil (Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví)

11.30 **Diskuzní blok – Život v Novohradských horách dnes**

Spolky:

Živé Hodonice (Dita Měkotová)

Hrady na Malši (Radek Kocanda)

Bucherser Heimat Verein (Erich Altmann)

Český svaz ochránců přírody Nové Hrady (Ladislav Starý)

Podnikatelé:

Robert Blíženec, Karol Lesný, Daniel Černý

12.35 Oběd

14.00 **Přednáškový blok: Vize připravenosti, možné nástroje ochrany (koncepce a praxe)**

Krajinné plánování, role soutěží a příklady dobré praxe – Petr Velička (Česká komora architektů, M&P Architekti)

Možnosti územního plánování – role krajského úřadu, starostů a místních skupin – Věra Třísková (vedoucí oddělení územního plánování Jihočeského kraje)

Praxe a síla komunikace – Jaroslav Brzák (ředitel MAS Haná)

15.10 Kafe

15.30 **Panelová debata – Budoucnost Novohradských hor**

Diskuzi povede **Ladislav Miko** (Ředitelství ochrany přírodních zdrojů Evropské komise)

Panelisté:

Jiří Bureš (Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, ředitel regionálního pracoviště Jižní Čechy)

Vladimír Hokr (starosta Nových Hradů)

František Talíř

(1. náměstek hejtmána Jihočeského kraje)

Jiří Guth (Ministerstvo životního prostředí)

Ivan Rynda (vedoucí Katedry sociální a kulturní ekologie na Fakultě humanitních studií Univerzity Karlovy)

16.30 **Zhodnocení konference, vize budoucnosti krajiny Novohradských hor – Václav Cílek**

17.00 **Zakončení konference**

Moderovat bude **Ivan Rynda** (vedoucí Katedry sociální a kulturní ekologie na Fakultě humanitních studií Univerzity Karlovy)

❖ **Doprovodný program**

2/6/2022

18.00 Vernisáž výstavy **Nebeske Novohradky** s leteckým fotografem **Jiřím Jirouškem**

Výstava velkoformátových leteckých fotografií byla připravena v programu Interreg V-A Rakousko – Česká Republika, Fond Malých projektů ve spolupráci spolků Krajina Novohradska a Bucherser Heimat Verein J. Jirouška (20 panelů o rozměrech 120×160 cm). Chce poskytnout možnost dívat se na krajinu z nadsledu a objevovat tak její strukturu, která běžnému pohledu jejích obyvatel a návštěvníků uniká. Dříve obhospodařovaná a obývaná krajina pomalu ztrácí známky lidské činnosti, ale zároveň ukazuje příležitosti pro další rozvoj.

19.00 Koncert **Robert Křesťan & Druhá Tráva** v zámecké zahradě (cena 380 Kč, pro účastníky konference zvýhodněné vstupné pouze 200 Kč, hrazeno na místě).

3/6/2022

9.00 – 13.00 Exkurze do **Žofinského pralesa** s odborným výkladem

Exkurze do Žofínského pralesa, který je naší nejstarší lesní rezervací a je první plochou v kontinentální Evropě zařazenou do globální sítě ForestGEO pro výzkum lesních ekosystémů. Účastníci uvidí strukturu pralesovitého lesního komplexu, kde mladé stromky často odrůstají na místech přímo pozměněných minulou generací stromů nebo vyrůstají doslova na padlých kmenech. Některé části rezervace byly silně narušeny orkány Herwart v roce 2007, uvidíme, jak se les s narušením vyrovnává. Mezi mladými jedinci se stále více prosazuje buk na úkor smrku a jedle. Objasníme a názorně ukážeme, jak stromy formují půdy v horském lese, a jak půdy zpětně působí na novou generaci stromů.

Průvodci: Petr Lepší (Agentura ochrany přírody a krajiny ČR) a Pavel Šamonil (Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví)

Vstupné 200 Kč, včetně dopravy, hrazeno na místě v hotovosti.

Vše potřebné hledejte na www.krajinanovohradska.cz

V případě potřeby dalších informací o konferenci kontaktujte Michaelu Vlčkovou
Tel: 608 072 506, E-mail: michaela.vlckova@krajinanovohradska.cz

Pomáhej zvířatům na plný nebo částečný úvazek!

Efektivní boj za zvířata vyžaduje kvalitní a profesionální práci - a lidi, kteří jí budou odvádět. Správný člověk na správném místě je jedním z nejdůležitějších prostředků, jak dosáhnout skutečné změny pro zvířata.

Jsi to právě Ty?

Podívej se na otevřené pozice

obrancizvirat.cz/sockar

obrancizvirat.cz/volavka

obrancizvirat.cz/office-manager-2022

foto: Andrew Skowron / Open Cages

Zpravodaj Ďáblík pro své členy a přátele vydává:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice

Telefony: 384 971 930, 387 311 381 • **Fax:** 384 971 939

E-mail: calla@calla.cz • **Internet:** <http://www.calla.cz> • Calla je také na [Facebooku](#)

Naše konto: 3202800544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Články do dalšího čísla pošlete do 13. 5. 2022 na edvard.sequens@calla.cz.

Databázi odběratelů spravuje Romana Panská. Chcete-li se přihlásit k pravidelnému odběru Ďáblíka, pište na romana.panska@calla.cz. Nechcete-li naopak dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás vymažeme z adresáře. Všechna starší čísla občasníku Ďáblík najdete na webových stránkách Cally.

Líbil se Vám Ďáblík? Pomozte nám s jeho šířením!

Pošlete ho svým přátelům s nabídkou na pravidelný odběr do e-mailové schránky.

Můžete nám také přispět na vydávání.

Použijte číslo účtu 3202800544 / 0600 a variabilní symbol: 111.

Děkujeme!